



Warszawa, 09.11.2023

Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Ul. Wawelska 52/54

00-922 Warszawa

Departament Gospodarki Odpadami

Dyrektor Departamentu

Sz. P. Robert Chciuk

Dotyczy: Rozporządzenie UE dotyczące opakowań i odpadów opakowaniowych (PPWR)

Szanowny Panie Dyrektorze,

W odniesieniu do rozporządzenia UE w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych (PPWR) chcielibyśmy skomentować niektóre tematy omawiane obecnie w grupie roboczej Rady. Ze szczególnym zadowoleniem przyjmujemy propozycje prezydencji hiszpańskiej

- usunięcie przepisów szczegółowych dotyczących opakowań „plastikowych” oraz zwolnień dla opakowań „tekturowych” z kwot ponownego użycia (art. 26 ust. 7, (10), (12) i (13));
- odwoływania się do przedziału czasowego „rok” przy obliczaniu zawartości materiałów pochodzących z recyklingu (art. 7 ust. 1),
- zapewnienie ogólnego zwolnienia dla opakowań substancji niebezpiecznych na mocy dyrektywy 2008/68/WE (art. 2 ust. 2);
- wprowadzenie nowych zakazów pakowania jedynie w zwykłej procedurze ustawodawczej, a nie w drodze aktów delegowanych Komisji (art. 22 ust. 4) oraz
- nałożenie wymogu modulacji opłaty licencyjnej również na opakowania z tworzyw sztucznych wyłącznie na podstawie ich możliwości recyklingu (nowy art. 6 ust. 4b i art. 6 ust. 6a oraz skreślenie art. 6 ust. 11 i art. 7 ust. 6).

Jednak z naszego punktu widzenia nadal istnieje potrzeba zmian, zwłaszcza w następujących kwestiach:

Limity ponownego użycia:

Uważamy za konieczne zapewnienie **neutralności materiałowej także dla „skrzynek”** (w art. 26 ust. 12 i 13), gdyż dopiero wtedy rozwiązania wielokrotnego użytku, takie jak *Smart Box GS1* w handlu hurtowym i detalicznym, zostaną ustalone w całej UE. Dlatego zwracamy się do Państwa o poparcie usunięcia ograniczenia materiałowego do „tworzywa sztucznego”.

Propozycja niższych **kwot ponownego użycia niektórych opakowań przemysłowych** zawarta w art. 26 ust. 12 i 13 – od 2030 r.: 25%, od 2040 r.: 50% – idzie we właściwym kierunku, jednakże ust. 13 w dalszym ciągu jest sprzeczny z zasadą rynku wewnętrznego, według której granice państw członkowskich nie mogą być czynnikiem wpływającym na regulacje dotyczące produktów. Co więcej, stawia to w niekorzystnej sytuacji przedsiębiorstwa w państwach członkowskich o większej powierzchni i faworyzuje większe przedsiębiorstwa w stosunku do

MŚP, ponieważ te ostatnie często działają jedynie na rynku regionalnym lub krajowym. Wniosek nie ma podstaw w ocenie skutków, jest nieproporcjonalny i dlatego powinien zostać skreślony. Podobnie jak w przypadku wymogów dotyczących przydatności do recyklingu i limitów zawartości materiałów pochodzących z recyklingu, **opakowania na towary niebezpieczne powinny również stanowić wyjątek** od limitów ponownego użycia określonych w art. 26 ust. 7, 10, 12, 13, ponieważ opakowania te często nie mogą być ponownie użyte ze względu na zanieczyszczenie spowodowane substancją w nich zawartą.

Z zadowoleniem przyjmujemy skreślenie ogólnej możliwości **państw członkowskich wykroczenia poza limity ponownego użycia** określone w PPWR (art. 46 ust. 2d nowy). W przypadku gdyby państwa członkowskie dostały możliwość wprowadzenia krajowych kwot ponownego wykorzystania dla napojów rozlewanych na miejscu i gotowej żywności wykraczającą poza wymogi UE (art. 26 ust. 15a)), zalecamy, aby to rozporządzenie również było materiałowo – neutralne, a nie tylko dla jednorazowych opakowań plastikowych w rozumieniu SUPD.

Cele redukcyjne i zakazy:

Ogólny **cel polegający na ograniczaniu ilości odpadów opakowaniowych** (art. 38) powinien – zgodnie z propozycją Komisji – obowiązywać na podstawie **masy** odpadów opakowaniowych, a nie na podstawie liczby jednostek opakowań. Dla ochrony zasobów i klimatu decydujące znaczenie ma redukcja masy odpadów opakowaniowych, a nie liczba sztuk. Dzieje się tak dlatego, że lżejsze opakowanie oznacza mniejsze zużycie energii podczas produkcji, transportu i recyklingu opakowania. Przy średniej wadze 24 gramów na kilogram opakowanego produktu, opakowania z tworzyw sztucznych są znacznie lżejsze, a tym samym bardziej efektywne materiałowo niż wszystkie alternatywne materiały opakowaniowe (średnio 116 g/kg produktu). Prezydencja Rady ogłosiła **rozszerzenie zakazów dotyczących opakowań zawartych w unijnej dyrektywie w sprawie tworzyw sztucznych jednorazowego użytku (SUPD) na pojemniki na żywność, pojemniki na napoje i kubki wykonane z XPS** (polistyrenu ekstrudowanego) (art. 61). Zgodnie z analizami nie ma faktycznych podstaw do rozszerzenia zakazów dotyczących opakowań XPS: przeprowadzona przez Komisję szczegółowa ocena odpadów na plażach w Europie w 2019 r. nie dostarczyła żadnych dowodów na to, że opakowania wykonane z XPS są przedmiotem zaśmiecania w jakimkolwiek znaczącym stopniu. W związku z tym nie została wykonana ocena, czy dla tego opakowania dostępne są „odpowiednie, zrównoważone i niedrogie alternatywy” (por. motyw 15 SUPD). XPS składa się z usieciowanych ogniw gazowych, które są obecne w strukturze materiału i nie są one podatne na rozdrabnianie na mniejsze części, np. poprzez mechaniczne oddziaływanie poprzez pocieranie. To odróżnia XPS od EPS, w którym spienione kulki można łatwo oddzielić poprzez tarcie. Pojemniki na żywność i kubki na napoje z EPS są zakazane w całej UE. Dalsze wymagania w zakresie zrównoważonego rozwoju, takie jak w szczególności przydatność do recyklingu i zawartość materiałów pochodzących z recyklingu, są również nałożone na wszystkie opakowania, w tym pojemniki na żywność i kubki na napoje wykonane z XPS, w ramach PPWR. Zrecenzowana ocena cyklu życia (LCA) przeprowadzona przez Instytut Fraunhofera UMSICHT w 2019 r. (<https://www.mdpi.com/2071-1050/11/19/5324/htm>) wykazała, że tacki na mięso wykonane z XPS mają najniższy wpływ na środowisko w porównaniu z możliwymi alternatywami.

Obowiązkowe limity zawartości materiałów pochodzących z recyklingu:

Z zadowoleniem przyjmujemy poprawkę do propozycji Komisji dotyczącej **definicji „przetworzonego na dużą skalę”** (w art. 3 ust. 32), zalecamy jednak, aby nie opierała się ona na ilości recyklatów tworzyw sztucznych, jak zaproponowano, ale raczej na **zainstalowanej zdolności recyklingu** (na poziomie UE, zgodnie z sugestią). Ilość recyklatów tworzyw sztucznych jest już regulowana kwotami recyklingu opakowań z tworzyw sztucznych (50% do 2025 r., 55% do 2030 r. – w oparciu o wielkość produkcji), za osiągnięcie których odpowiedzialne są państwa członkowskie.

W tym kontekście zauważamy, że propozycja Komisji przyznająca państwom członkowskim **przedłużenie o pięć lat na osiągnięcie celów w zakresie recyklingu (art. 46 ust. 2) jest niespójna z obowiązkowymi limitami zawartości materiałów pochodzących z recyklingu określonymi w art. 7 ust 1.** Komisja zaproponowała te kwoty na podstawie tego, że państwa członkowskie osiągną cele w zakresie recyklingu. Jeżeli cele w zakresie recyklingu mają być bardziej elastyczne, należy uelastyczyć także kwoty dotyczące zawartości materiałów pochodzących z recyklingu.

W przypadku recyklingu chemicznego Komisja zaproponowała już elastyczne rozliczanie zawartości poddanej recyklingowi we wszystkich produktach (chemikalia, polimery itp.) z wyjątkiem paliw, tzw. podejście polegające na bilansowaniu masy). W odniesieniu do recyklingu mechanicznego sugerujemy również elastyczne rozliczanie zawartości poddanej recyklingowi pomiędzy produktami za pomocą **systemu opartego na kredytach**, aby zapewnić równe warunki działania między recyklingiem chemicznym i mechanicznym oraz ograniczyć ryzyko dla łańcuchów dostaw wynikające z recyklingu niedobory. Zgodnie z tą propozycją producenci opakowań z tworzyw sztucznych mogliby również spełnić obowiązkowe limity zawartości materiałów pochodzących z recyklingu określone w art. 7 PPWR, kupując certyfikaty od innych producentów, którzy przekraczają swoje limity. W ten sposób na całym rynku można osiągnąć zastąpienie pierwotnych tworzyw sztucznych, zminimalizowanie użycia zasobów kopalnych i zabezpieczenie łańcuchów dostaw, szczególnie w sektorze spożywczym. Sugerujemy, aby była zgłaszana klientom wyłącznie zawartość recyklatu celem uniknięcia prób „greenwashingu”. Pilnie potrzebny jest system oparty na kredytach, aby zmniejszyć ryzyko w łańcuchu dostaw, zwłaszcza dla MŚP, ponieważ wysokiej jakości recyklaty będą deficytowe i będą głównie kontraktowane.

Odnosząc się do kwestii zgodności limitów zawartości materiałów pochodzących z recyklingu dla części z tworzyw sztucznych w opakowaniach z **Rozporządzeniem Komisji 2022/1616** zwracamy uwagę, że Rozporządzenie 2022/1616 poważnie ogranicza możliwości realizacji limitów, gdyż dotychczas jedynie PET z recyklingu mechanicznego został dopuszczony do stosowania w opakowaniach żywności. Biorąc pod uwagę bardzo rygorystyczną praktykę oceny EFSA, nie oczekuje się, że do 2030 r. inne polimery zostaną dopuszczone do kontaktu z żywnością. Rozporządzenie 2022/1616 nie ma zastosowania do recyklatów wytwarzanych chemicznie (np. w ramach pirolizy), jednakże kwoty w PPWR mogą jedynie zostać osiągnięte w przypadku recyklatów chemicznych, zwłaszcza że zawarte w rozporządzeniu wyjątki dotyczące „recyklingu w obiegu zamkniętym” i „nowych technologii” są wąsko zdefiniowane i bardzo biurokratyzowane.

Będziemy wdzięczni, jeśli zechcą Państwo uwzględnić nasze uwagi w swoich uwagach do proponowanych zmian. Chętnie odpowiemy na wszelkie pytania i uwagi.

Z poważaniem,

Robert Szyman

Dyrektor generalny

dw: Ministerstwo Rozwoju i Technologii
Departament Innowacji i Polityki Przemysłowej

Dyrektor Departamentu
Sz. Pani Marlena Tryka